



Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
Katedra Endokrynologii Ginekologicznej i Leczenia Niepłodności
Zakład Diagnostyki i Leczenia Niepłodności
Department of Gynecological Endocrinology and Infertility Treatment
Division of Diagnosis and Treatment of Infertility
Karol Marcinkowski University of Medical Sciences, Poznań, Poland

60-535 Poznań
ul. Polna 33
Poland

Tel.: +48(61) 8419412,
Fax: +48(61) 8419612
e-mail: knier@gpsk.am.poznan.pl

Prof. dr hab.n. med. Leszek Pawelczyk
Kierownik Katedry i Zakładu
Leszek Pawelczyk, M.D., Ph.D.
Professor
Head of Department and Division

Poznań, 23 sierpnia 2023

Dziekanat Wydziału Nauk o Zdrowiu

wpłynęło dnia 29.08.2023

294/7872/2023

OCENA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Anny Józefowicz

p.t. „Seksualność osób z problemem niepłodności”

Seksualność to złożony i wielopłaszczyznowy aspekt ludzkiego życia, obejmujący emocje, zachowania, fizjologię oraz interakcje międzyludzkie związane z seksualnymi pragnieniami i potrzebami. Obejmuje ona wiele różnorodnych elementów, takich jak tożsamość płciowa, orientacja seksualna, intymność emocjonalna i fizyczna, przyjemność seksualna oraz aspekty społeczne i kulturowe. Seksualność jest indywidualna i może zmieniać się w ciągu życia. Każdy ma prawo do wyrażania swojej seksualności w sposób, który jest dla niego komfortowy i autentyczny. Ważne jest, aby w ramach swojej seksualności zachować równowagę psychiczną i emocjonalną a równocześnie pozostawać w pełnym zrozumieniu i szacunku z partnerem lub partnerką.

Niepłodność partnerska, została uznana przez Światową Organizację Zdrowia WHO za chorobę cywilizacyjną. Jej diagnostyka i leczenie jest procesem zazwyczaj długim, wymagającym wielu wyrzeczeń a niepewność co do rezultatów oraz oczekiwanie na pozytywny wynik prawie zawsze prowadzą do ogromnego stresu, który może wpłynąć na jakość życia seksualnego. Z drugiej strony, aktywność seksualna tych par bardzo często koncentruje się na możliwości zajęcia w ciąży, co w konsekwencji prowadzi do postrzegania seksu tylko w kontekście prokreacji i w efekcie zmniejsza przyjemność i satysfakcję z samego seksu. Ponadto, osoby z problemami niepłodności często wykazują obniżoną samoocenę, co może rzutować na poczucie atrakcyjności seksualnej i komfortu w relacjach intymnych. Na to wszystko, problemy z niepłodnością mogą prowadzić do trudności komunikacyjnych między partnerami, obaw o odrzucenie przez partnera

czy partnerkę i w konsekwencji lęku przed wyrażaniem swoich potrzeb i pragnień oraz otwarciem się na aspekty seksualne.

Niestety, problemy te, niezwykle ważne i nierzadko wpływające na efekty terapii, bardzo często pozostają przez osoby zajmujące się leczeniem niepłodności niezauważane czy spływane. Z tego względu, przedstawiona mi do recenzji rozprawa doktorska Anny Józefowicz stanowi niezwykle ciekawy i cenny wkład w analizę konsekwencji wynikających z niepłodności na zachowania seksualne partnerów borykających się z problemami rozrodu.

Przedstawiona do oceny rozprawa liczy 155 strony maszynopisu. Układ pracy obejmuje: wykaz skrótów, streszczenia w języku polskim i angielskim, wstęp, założenia i cele pracy, materiał i metody, wyniki, podsumowanie wyników, omówienie wyników i dyskusję, wnioski, piśmiennictwo, wykaz tabel i rycin oraz załączniki zawierające zastosowane podczas badania ankiety.

Części rozprawy, obejmująca wstęp, podzielona została wyraźnie na dwa podrozdziały tematyczne. Pierwszy stanowi krótkie kompendium wiedzy na temat definicji niepłodności nie tylko jako problemu medycznego ale także społecznego, jej epidemiologii, przyczyn oraz możliwości diagnostycznych i terapeutycznych. Co niezwykle ważne, Doktorantka zwraca także uwagę na niekorzystny wpływ upływającego czasu na wyniki działań prokreacyjnych. Druga część wstępu poświęcona jest dysfunkcjom seksualnym wynikającym z problemów z uzyskaniem ciąży. Jak stwierdza sama Doktorantka, cyt. „niepłodność i związane z nią czynniki wpływają na jakość życia poprzez wywołanie stresu psychospołecznego, zmniejszenie zadowolenia z życia, nasilenie konfliktów małżeńskich oraz zmniejszenie satysfakcji seksualnej i satysfakcji ze związku małżeńskiego/ partnerskiego”. Takie podejście do problemu wzbudziło znaczne zainteresowanie recenzenta podjętym tematem badań i wręcz zachęciło do dalszej analizy uzyskanych wyników i wyciągniętych wniosków. Niezwykle ważnym aspektem jest fakt, że Doktorantka już we wstępie podkreśliła miejsce mężczyzn w problemie seksualności oraz potrzebie wsparcia psychospołecznego dla par z niepłodnością. Całość stanowi znakomite wprowadzenie i uzasadnienie celu pojętej rozprawy naukowej.

Cel pracy sformułowany został w sposób zwięzły i czytelny. Niestety wątpliwości recenzenta budzą cele szczegółowe, których jest aż dwanaście i które bez żadnej straty dla ich wartości merytorycznej można by połączyć np. 1 i 2. Cele 3 do 7 różnią się tylko czynnikiem sprawczym mogącym wpływać na występowanie stresu i satysfakcję seksualną kobiet i mężczyzn i z powodzeniem, po odpowiedni przereformowaniu, mógłby zostać przedstawiony w postaci jednego sformułowania. Po celach Doktorantka przedstawia dwanaście hipotez, które sprawiają wrażenie wniosków wynikających z przeprowadzonych badań i w pewnym sensie udzielają odpowiedzi na

postawione cele. Jest to dla recenzenta podejście zupełnie nowatorskie ale jednocześnie budzące pewien niepokój intelektualny i wątpliwości. Zostały one potwierdzone po zapoznaniu się z całością przedstawionych wyników i przyjęciem, częściowym przyjęciem lub odrzuceniem przez Doktorantkę poszczególnych hipotez.

W części pracy opisującej materiały i metody autorka rozprawy krótko przedstawia ankiety na bazie których przeprowadzono całość badań tzn. dwóch własnych oraz trzech standaryzowanych: Indeks Funkcji Seksualnych Kobiet (FSFI), Międzynarodowy Indeks Funkcji Seksualnych Mężczyzn (IIEF) oraz Skala Odczuwanego Stresu PSS-10. Wszystkie ankiety zostały w całości zamieszczone w załączniku. Grupę badawczą stanowi 126 ankietowanych osób w tym 113 kobiet i 13 mężczyzn. W tym momencie budziły się duże wątpliwości recenzenta co do reprezentatywności i wartości dla dokonywania jakichkolwiek porównań służących do wyciągnięcia wniosków, tak małej liczebnie grupy badawczej. Ostatnim elementem tej części rozprawy będącym krytyką, jest zamieszczenie w niej ryciny 1 oraz tabel od 1 do 15 wraz z opisami. Przedstawione w nich dane pozyskane zostały na podstawie przeprowadzonych ankiet stanowiących narzędzie badawcze. Tak więc, powinny zostać przedstawione w rozdziale Wyniki, tym bardziej, że część zamieszczonych w nich informacji odpowiada na postawione cele.

Uzyskane wyniki zostały przedstawione na 11 rycinach oraz 40 niezwykle starannie przygotowanych tabelach. Całość opisu wyników można podzielić na dwie części. Pierwsza dotyczy problemów zawartych w szczegółowych celach natomiast druga przedstawia uzasadnienia dla postawionych hipotez. Powoduje to, w opinii recenzenta, poczucie braku uporządkowania, tym bardziej, że w obu częściach zamieszczone są w większości te same ryciny i tabele z zachowaniem tej samej, pierwotnej numeracji. Jestem przekonany, że istniałaby możliwość połączenia obu fragmentów w jedną całość co utworzyłoby jeden, logiczny ciąg przedstawianych wyników. Na zakończenie muszę odnieść się do małej liczby mężczyzn włączonych do badania, o czym wspominałem już wcześniej. Nie mam wątpliwości, że w dużej części fakt ten implikuje brak istotności statystycznej analizowanych dla tej grupy badawczej czynników a wyciągnięte spostrzeżenia są tylko kierunkami trendów a nie podstawą dla jakichkolwiek wniosków. Pomimo tych uwag, należy podkreślić, że Doktorantka włożyła ogromną pracę w analizę uzyskanych wyników, których ilość jest imponująca.

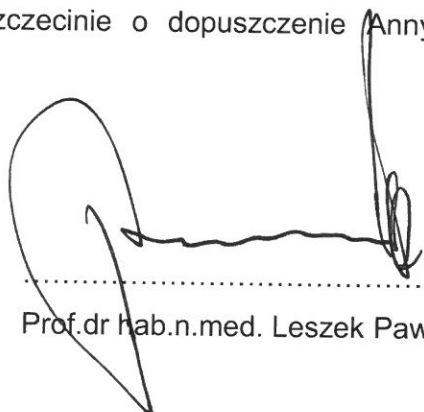
Po koniec rozprawy Doktorantka zamieszcza Podsumowanie Wyników Badań oraz co typowe, Omówienie Wyników Badań i Dyskusja. W mojej opinii ten pierwszy rozdział jest niepotrzebny, ponieważ zawarte w nim treści zostają powtórzone w Omówieniu Wyników Badań i Dyskusji, w którym Doktorantka w bardzo sprawny sposób konfrontuje swoje obserwacje z wynikami innych autorów. Przy tak dużej ilości zbadanych przez Doktorantkę problemów, ich odniesienie do danych z piśmiennictwa świadczy o znakomitej znajomości tematu.

Całość rozprawy kończy się sześcioma wnioskami, których treść jest znacznie szersza niż wynikałoby z uzyskanych wyników a przez to mają charakter użytkowy.

Cytowane przez Doktorantkę piśmiennictwo jest niezwykle bogate, 164 pozycje, trafnie dobrane i co istotne aktualne, gdyż 28 spośród nich stanowią prace opublikowane w latach 2015-2021.

Podsumowując pragnę podkreślić, rozprawa Pani Anny Józefowicz wskazuje na jej ogromną pracowitość a także dojrzałość badawczą. Podjęte przez Nią problemy rozwiązała w sposób wyczerpujący a uzyskane, bogate wyniki wnoszą wiele cennych informacji do piśmiennictwa w tym zakresie.

Uważam, że przedstawiona mi do oceny praca spełnia wszelkie wymagania dla tego rodzaju rozpraw. Wobec powyższego wnioskuję do Wysokiej Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie o dopuszczenie Anny Józefowicz do dalszych etapów przewodu doktorskiego.



.....
Prof.dr hab.n.med. Leszek Pawelczyk